

НАРЕДБА № 6 от 26.03.1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници

Издадена от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 31 от 6.04.1999 г., изм., бр. 52 от 27.06.2000 г., бр. 93 от 21.10.2003 г.

Глава първа

ЦЕЛИ И ОБХВАТ

Чл. 1. (1) С тази наредба се уреждат редът и начинът за извършване на измервания на емисиите (концентрациите на вредни вещества в отпадъчните газове), изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници, наричани по-нататък само "измервания".

(2) В съответствие със съвременното равнище на развитие на средствата и методите за измерване тази наредба установява изисквания към:

1. процедурите за извършване на измервания, включително използваните методи и средства за измерване;

2. регистрирането, обработката, съхранението и предоставянето на резултатите и данните от измерванията на контролните органи;

3. други технически и експлоатационни условия, свързани с извършването на измервания.

(3) Измерванията се извършват за проверка на спазването на нормите за допустими емисии (НДЕ), установени на основание чл. 9, ал. 1 или чл. 10, ал. 1, т. 1 и 2 и чл. 15 или чл. 23, ал. 1 от Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда (ЗОВВООС), както и с разрешителните за експлоатация по чл. 15, ал. 1 от Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ), и/или с решенията по ОВОС.

Чл. 2. На измервания на съдържащите се в тях емисии подлежат всички организирани производствени и/или вентилационни газови потоци, изпускани в атмосферния въздух от обектите с неподвижни източници на емисии, наричани по-нататък "обекти".

Глава втора

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 3. (1) По смисъла на тази наредба измерванията могат да бъдат:

1. контролни измервания - извършвани от компетентните органи по чл. 24, т. 1 ЗЧАВ или от акредитирани лица и лаборатории, по поръчка на първите;

2. собствени измервания - непрекъснати (автоматични) или периодични, извършвани от собственика или ползвателя на обекта.

(2) За извършване на собствени непрекъснати измервания се използват средства за измерване със:

1. удостоверение за одобрен тип, издадено от Националния център по метрология (НЦМ) към Комитета по стандартизация и метрология (КСМ);

2. свидетелство за първоначална проверка по чл. 32, ал. 1 от Наредбата от 1998 г. за реда за извършване на метрологичен контрол и за знаците, които удостоверяват резултатите от него (ДВ, бр. 116 от 1998 г.);

3. свидетелство за калибриране, издадено от акредитирана лаборатория, притежаваща атестат за калибриране, издаден от Българска служба за акредитация (БСА) към КСМ.

(3) Собственикът или ползвателят на обекта извършва периодична проверка и проверка за правилното калибриране на средствата за измерване (СИ), използвани за провеждане на собствени измервания, при условията и по реда на Закона за измерванията и в съответствие с предписанията на компетентните органи по чл. 24, т. 1 ЗЧАВ, но не по-малко от един път в рамките на съответната календарна година.

(4) Собственикът или ползвателят на обекта възлага провеждането на собствените периодични измервания на акредитирани лица и лаборатории при спазване на регламентираните срокове и условия.

(5) При условията на ал. 1, т. 1 или ал. 4 акредитирани лица и лаборатории за извършване на контролни, респективно собствени периодични измервания, са лицата и лабораториите, притежаващи атестат за извършване на измервания, издаден от БСА към КСМ.

Чл. 4. Всички разходи по осигуряване на собствените измервания, включително средствата за измерване, както и разходите, свързани с оборудването и поддържането в техническа изправност на точките за пробовземане, необходими за извършване на контролните измервания, се заплащат от собственика или ползвателя на обекта с неподвижни източници.

Чл. 5. Собственикът или ползвателят на обекта е длъжен да осигури неограничен достъп на компетентните органи по чл. 24, т. 1 ЗЧАВ до обектите с неподвижни източници на емисии и до всички документи и данни, имащи отношение към емисиите, изпускани в атмосферния въздух от дадения обект, както и да оказва съдействие на компетентните органи или лицата и лабораториите по чл. 3, ал. 5 при провеждане на контролни измервания.

Чл. 6. (1) Всички измервания се извършват по регламентираните методи за определяне на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух съгласно разпоредбите на чл. 25, ал. 1, т. 1 и ал. 2 ЗЧАВ.

(2) Регламентирани методи за измерване на емисии са установените със стандартизационни документи или, при липса на такива, с методики, утвърдени от министъра на околната среда и водите.

Чл. 7. (1) Измерванията се извършват чрез средства и методи за измерване, които отговарят на съвременното равнище на развитие на последните.

(2) Методите и средствата за измерване, използвани при извършване на собствени измервания, се съгласуват с Регионалната инспекция по околна среда и води (РИОСВ), на чиято територия е разположен обектът.

(3) Методите и средствата за измерване по ал. 2, използвани при извършване на собствени непрекъснати измервания, се съгласуват от съответната РИОСВ с Националния център по околна среда и устойчиво развитие (НЦОСУР).

Чл. 8. Разработването на съответните стандартизационни документи с оглед изпълнение разпоредбите на чл. 6 при извършване на собствени измервания се осигурява от собственика или ползвателя на обекта.

Чл. 9. Допълнителни изисквания към процедурите за извършване на измервания, включително тези за пробовземане, регистриране, обработка, съхранение и представяне на резултатите, се определят с инструкции на министъра на околната среда и водите.

Глава трета

ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРОБОВЗЕМАНЕ И ИЗМЕРВАНЕ

Чл. 10. Измерванията на емисиите на вредни вещества в производствени и вентилационни газове се извършват след последния технологичен агрегат или пречиствателно съоръжение преди изпускащото устройство.

Чл. 11. (1) Без да се засяга действието на специфичните разпоредби за извършване на измервания, установени при условията и по реда на ЗЧАВ и ЗОВВООС, и отнасящи се до определени неподвижни източници на емисии (инсталации за изгаряне на отпадъци, горивни инсталации, съоръжения за съхранение и товарене на бензини и др.),

собственикът или ползвателят на обекта оборудва последния с пробовземни точки и средства за измерване, осигуряващи извършване на регламентираните измервания, в съответствие с изискванията на действащите стандартизационни документи и инструкциите по чл. 9 в случаите, когато последните са налице.

(2) Разположението и броят на точките за пробовземане се определя от собственика или ползвателя на обекта и се утвърждава от директора на РИОСВ, на чиято територия е разположен последният.

Чл. 12. (1) В рамките на избраните сечения на газоходите собственикът или ползвателят на обекта осигурява електрозахранване и оборудва съответния брой точки за пробовземане, отговарящи на следните условия:

1. размерите и достъпността им осигуряват безпрепятствено провеждане на регламентираните контролни и собствени измервания;
2. броят и разположението им осигуряват правилното измерване, определяне и регистриране на емисиите на всички нормирани вредни вещества, изпускани от обекта (включително отделните неподвижни източници или подобекти), а също така - достоверността, представителността и съпоставимостта на получените резултати;
3. процедурите по обслужването и наблюдението им отговарят на правилата за техника на безопасност;
4. не е налице влияние на външни фактори, като високи температури и влажност, вибрации и удари, силни електрически и магнитни полета, агресивни газове и течности, и други природни, и технологични фактори;
5. разположението им ограничава в максимално възможна степен възможностите за посегателство и умишлена повреда.

(2) Точките за пробовземане, използвани при периодични собствени и контролни измервания, се оборудват и оразмеряват, както следва:

1. вътрешен диаметър (d) на щуцера - 60 - 80 мм;
2. дължина (l) на щуцера - 30 - 40 мм.

(3) Изключения от задължителните размери по ал. 2 при собствени периодични измервания се допускат след съгласуване с РИОСВ, на чиято територия са разположени съответните обекти, в случаите, когато техническите характеристики на използваните средства за измерване го изискват.

Чл. 13. (1) Броят и разположението на автоматични средства за измерване, използвани за собствени непрекъснати измервания, се утвърждава от директора на РИОСВ, на чиято територия е разположен обектът.

(2) Броят и разположението на автоматичните средства за измерване следва да осигуряват:

1. непрекъснатото правилно измерване, определяне и регистриране на емисиите на съответните нормирани вредни вещества от целия обект, както и достоверността и съпоставимостта на получените резултати;
2. независимостта на получените резултати и данни от външни фактори, като високи температури и влажност, вибрации и удари, силни електрически и магнитни полета, агресивни газове и течности, и други природни и технологични фактори;
3. представителността на измерените и регистрираните резултати по отношение на емисиите на индивидуалните вредни вещества, изпускани от обекта (включително отделните неподвижни източници или подобекти).

(3) Автоматичните средства за измерване, включително съответните сонди (осезатели), се инсталират и оборудват в съответствие с изискванията, установени с

действащите стандартизационни документи и тези на производителя.

Чл. 14. Компетентните органи съгласно чл. 24, т. 1 ЗЧАВ могат да задължават собственика или ползвателя на обекта да инсталира, поддържа и експлоатира специални технически съоръжения и/или средства за измерване в случаите, когато последното се налага с оглед изпълнението на изискванията по чл. 12, ал. 1 и чл. 13, ал. 2 .

Чл. 15. Експлоатацията и поддържането в техническа изправност на точките за пробовземане и автоматичните средства за измерване, използвани при провеждане на контролни и собствени измервания, е отговорност и задължение на собственика или ползвателя на обекта с неподвижни източници на емисии.

Глава четвърта

КОНТРОЛНИ ИЗМЕРВАНИЯ

Чл. 16. (1) В съответствие с разпоредбите на чл. 25, ал. 3 ЗЧАВ в рамките на една календарна година контролните измервания на емисии от неподвижни източници се извършват по предварително изготвени годишни графици, утвърдени от министъра на околната среда и водите.

(2) Годишните графици по ал. 1 се изготвят от НЦОСУР и РИОСВ, на чиято територия са разположени съответните обекти, и могат да съдържат списъци с контролираните емисии на нормирани вредни вещества за всеки отделен неподвижен източник.

(3) Годишните графици по ал. 1, включително и списъците с контролираните емисии на нормирани вредни вещества по ал. 2, могат да бъдат допълвани по предложение на съответните общински органи.

Чл. 17. (1) Контролни измервания извън годишните графици по чл. 16 се извършват:

1. по решение на компетентните органи по чл. 24, т. 1 ЗЧАВ;
2. по искане на засегнати или предполагащи се за засегнати граждани, както и на техните организации, основано на констатирано от тях замърсяване;
3. съгласно чл. 5 от Наредбата от 1997 г. за реда за определяне и налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми (ДВ, бр. 15 от 1993).

(2) При установено превишаване на НДЕ на вредни вещества в атмосферния въздух разходите за извършване на контролните измервания по ал. 1 се заплащат от собственика или ползвателя на обекта.

Чл. 18. (1) Компетентните органи извършват контролни измервания на нормираните вредни вещества при пускане в експлоатация на нови големи неподвижни обекти (източници), както и след всяко разширение или преустройство на такива обекти в експлоатация.

(2) Контролните измервания по ал. 1 се извършват не по-късно от 12 месеца след пускане в експлоатация на съответния обект или неподвижен източник.

(3) Контролни измервания по ал. 1 на съответните нормирани вещества не са задължителни в случаите, когато последните подлежат на собствени непрекъснати измервания.

(4) Големите неподвижни обекти (източници) по ал. 1 се определят съгласно критериите по т. 3 от част I на Инструкцията за реда, условията, регистрирането и обработката на информацията от големи неподвижни обекти, източници на вредни вещества в атмосферния въздух на Министерството на околната среда и водите (необнародвана).

Чл. 19. (1) Собственикът или ползвателят на обекта с неподвижни източници на

емисии осигурява провеждането на контролните измервания при спазване на следните условия:

1. установен технологичен режим на експлоатация на съответните източници, но не по-малко от 4 часа след пускането им в експлоатация;

2. постоянни параметри на изпусканите производствени и вентилационни газови потоци (обменен дебит, скорост, температура, налягане, съдържание на кислород и водни пари в отпадъчните газове, и др.), с изключение на неподвижните източници по чл. 20 ;

3. мощност (капацитет/производителност) на съответния неподвижен източник (инсталация, горивна уредба, производствена единица или групи от такива) не по-малка от 70 % от номиналната такава, за периода на измерванията.

(2) За обекти с периодичен режим на експлоатация (асфалтови бази и др.) минималният срок по ал. 1, т. 1 е един час.

(3) Изключения от изискването за минималната мощност (капацитет/производителност) на неподвижния източник по т. 3 на ал. 1 се допускат в случаите, когато последното не може да бъде изпълнено поради определени икономически причини, но само при условие че собственикът или ползвателят на обекта представи необходимите документи, доказващи, че за определен предхождащ период обектът (инсталацията) е работил(а) с по-нисък капацитет.

(4) Документите, които доказват работата на обекта (инсталацията) при по-нисък капацитет, в случаите по ал. 3 или копия от тези документи са неразделна част от констативните протоколи по чл. 20, ал. 3 и чл. 23, ал. 1 и се съхраняват заедно с последните.

Чл. 20. (1) Контролни измервания на емисии от неподвижни източници с различни режими на експлоатация (производствени програми) и променливи параметри на производствените и вентилационни газови потоци се извършват при такива режими и параметри, при които изпусканите емисии са с най-високи стойности след провеждане на серии от предварителни измервания за установяването им.

(2) Сериите от предварителни измервания по ал. 1 се провеждат при условие, че в разрешителното по чл. 15, ал. 1 ЗЧАВ или в решението по ОВОС не са указани режимите и параметрите на експлоатация, при които се изпускат емисии с най-високи стойности.

(3) Сериите от индивидуалните предварителни измервания се извършват в присъствието на упълномощено от собственика или ползвателя на обекта лице и получените резултати се записват в констативен протокол, изготвен по образец съгласно приложение № 1.

(4) При извършване на контролните измервания по ал. 1 собственикът или ползвателят на обекта с неподвижни източници осигурява изпълнението на задължителните условия по чл. 12 .

Чл. 21. (1) При периодични контролни измервания на прахови емисии периодът на пробовземане в отделните точки от сечението на газохода се определя в зависимост от очакваното ниво на емисията в дадената точка и не може да бъде по-малък от 3 минути.

(2) При извършване на измерванията по ал. 1 се спазват изискванията на действащите стандартизационни документи.

Чл. 22. (1) При извършване на контролни измервания се измерват и следните параметри на изпусканите газови потоци (отпадъчни газове):

1. геометричните размери на газохода, където се провежда измерването или пробовземането, в mm (милиметри);

2. средната скорост, в m/s (метра на секунда);

3. температура, в °C (градуси по Целзий);
4. манометричен режим (вакуум или свръхналягане), в mmHg (милиметри живачен стълб);

5. съдържание на кислород, в % об. (обемни проценти).

(2) В допълнение се отчитат и следните параметри на атмосферния въздух за времето на провеждане на измерванията:

1. температура на атмосферния въздух, в °C;

2. барометрично налягане, в mmHg.

Чл. 23. (1) Контролните измервания се извършват в присъствието на представител на обекта и получените резултати се записват в констативен протокол, изготвен по образец съгласно приложение № 1. Констативният протокол се подписва от двете страни и съдържа необходимата информация за обекта и първоначалните данни от контролните измервания.

(2) В случай, че представителят на обекта откаже да подпише констативния протокол по ал. 1, контролните органи осигуряват двама свидетели, които да го подпишат.

(3) Представител на обекта е лице, което е упълномощено за тази цел със заповед на собственика или ползвателя на обекта.

Чл. 24. (1) Всяко контролно измерване включва не по-малко от 3 индивидуални измервания.

(2) Резултатите от отделните индивидуални измервания по ал. 2 се регистрират и осредняват за период не по-голям от 30 минути. При измерване на прахови емисии се допускат и по-големи периоди на пробовземане.

Чл. 25. (1) Въз основа на всеки отделен констативен протокол по чл. 23, ал. 1 се изготвя протокол за резултатите, изготвен по образец съгласно приложение № 2.

(2) Протоколите за резултатите по ал. 1 съдържат крайните резултати от извършените контролни измервания, включително и резултатите от сериите от предварителни измервания по чл. 20, ал. 1.

(3) При контролни измервания със средства за измерване, които автоматично извършват корекция по кислородно съдържание, колона 12 в протокола за резултатите по ал. 1 не се попълва.

Чл. 26. (1) Протоколите по чл. 25 се изготвят в три екземпляра (по един за собственика на обекта, РИОСВ и НЦОСУР), обозначават се с пореден номер и съдържат съответните данни за обекта.

(2) Номерацията на протоколите в рамките на съответната календарна година се извършва от РИОСВ.

(3) Протоколите се подписват от извършилите измерванията и/или анализа и се утвърждават от директора на РИОСВ, на чиято територия е разположен обектът.

Чл. 27. Констативните протоколи по чл. 20, ал. 3 и чл. 23, ал. 1, включително съответните документи по чл. 19, ал. 3, а така също и разпечатките от автоматичните средства за измерване, се прикрепят към съответните протоколи за резултатите по чл. 25 и се съхраняват като неделима част от тях заедно с последните в съответната РИОСВ.

Чл. 28. На основата на протоколите по чл. 24 в НЦОСУР и РИОСВ се създават съответните бази данни, които съдържат:

1. протоколите и приложенията към тях, а така също и данните и диаграмите, изготвени по тях;

2. друга подходяща информация - наложени имуществени санкции и др.

Чл. 29. Протоколите от контролните измервания, включително и тези от

предварителните серии по чл. 20, ал. 3, се съхраняват в НЦОСУР и РИОСВ в продължение на 8 години.

Чл. 30. Министърът на околната среда и водите издава Инструкция за реда за попълване на констативните протоколи по чл. 20, ал. 3 и чл. 23, ал. 1 и протоколите за резултатите по чл. 25, ал. 1.

Глава пета

СОБСТВЕНИ ПЕРИОДИЧНИ ИЗМЕРВАНИЯ

Чл. 31. (В сила от 31.12.2000 г.) (1) Без да се засяга действието на чл. 16, ал. 1 ЗЧАВ, собственикът или ползвателят на обекта извършва собствени периодични измервания на концентрациите на вредни вещества в отпадъчни газове:

1. при пускане в експлоатация на нов обект, както и след всяко разширение или преустройство на обект в експлоатация;

2. за обекти в експлоатация - не по-малко от един път в рамките на две последователни календарни години;

3. в съответствие с решенията по ОВОС и разрешителните по чл. 15, ал. 1 ЗЧАВ.

(2) Собствените периодични измервания по т. 1 и 2 на ал. 1 обхващат нормираните вредни вещества, посочени в годишните графици по чл. 16, ал. 1.

(3) Собствените периодични измервания по т. 1 на ал. 1 се извършват след достигане на устойчив режим на експлоатация на обектите, но не по-рано от 3 и не по-късно от 12 месеца след пускане в експлоатация на съответния обект.

(4) Собствените периодични измервания по т. 1 и 2 на ал. 1 не се извършват в случаите, когато съответните нормирани вредни вещества са обект на собствени непрекъснати (автоматични) измервания.

Чл. 32. Измерванията по чл. 31 се извършват по начин, който осигурява тяхната достоверност и представителност (включително по отношение на отделните неподвижни източници - подобекти, инсталации, съоръжения и т. н., в рамките на обекта), а така също и възможността за съпоставяне на получените резултати с други резултати от собствени или контролни измервания, отнасящи се до обекти със същата производствена дейност и със сходни режими на експлоатация и технологични параметри.

Чл. 33. (1) Собственикът или ползвателят на обекта осигурява извършването на собствените периодични измервания при изпълнение на технологичните и експлоатационни условия по чл. 19, отнасящи се до извършване на контролни измервания.

(2) За обекти с различни режими на експлоатация (производствени програми) и променливи параметри на производствените и вентилационни газови потоци собствените периодични измервания се извършват при експлоатационни режими и параметри, при които изпусканите емисии са с най-високи стойности, след провеждане на серии от предварителни измервания за установяването им.

(3) Сериите от предварителни измервания за определяне на прахови емисии по ал. 2 се извършват съгласно разпоредбите на чл. 21, отнасящи се до извършване на контролни измервания.

Чл. 34. (1) Всяко собствено периодично измерване включва не по-малко от три индивидуални измервания при устойчиви параметри на експлоатация. В допълнение се извършва поне едно индивидуално измерване при нормален режим на експлоатация и променливи параметри на изпусканите отпадъчни газове - операции за почистване или регенерация, дълги периоди на пускане и спиране на отделни инсталации или съоръжения, и др.

(2) За инсталации по чл. 33, ал. 2 се извършват не по-малко от шест индивидуални

измервания при изпълнение на разпоредбите на чл. 20, отнасящи се до реда и начина за извършване на контролни измервания.

(3) Резултатите от индивидуалните измервания по ал. 1 и 2 се регистрират и осредняват за период не по-голям от 30 минути. Получените резултати се обработват (привеждат към нормални условия) и оценяват като половинчасови средни стойности при задължително отчитане на периода на пробовземане.

(4) При измерване на прахови емисии периодът на пробовземане може да превишава 30 минути при задължително изпълнение на изискванията по чл. 21, отнасящи се до извършване на контролни измервания.

(5) За вещества, които могат да се намират в различно агрегатно състояние (частици, пари и газ), извършваните измервания следва да определят общото им съдържание в изпусканите отпадъчни газове.

Чл. 35. (1) При извършване на собствени периодични измервания задължително се измерват параметрите на газовите потоци и атмосферния въздух, посочени съответно в ал. 1 и 2 на чл. 22 .

(2) Резултатите от извършените измервания по ал. 1 се регистрират, обработват (осредняват и привеждат към нормални условия) съгласно изискванията на чл. 9 и чл. 22 - 42 от Наредба № 2 от 1998 г. за норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчните газове) на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници (ДВ, бр. 51 от 1998 г.).

Чл. 36. (1) Първоначалните резултати от извършените собствени периодични измервания, включително и резултатите от предварителните серии от измервания по чл. 33, ал. 2 , се записват в констативен протокол, изготвен по образец съгласно приложение № 1. Констативният протокол се подписва от лицата, извършили измерванията, и представител на обекта.

(2) Констативният протокол съдържа необходимата информация за обекта и първоначалните данни от извършените измервания.

Чл. 37. (1) Крайните резултати от собствените периодични измервания, включително и резултатите от сериите от предварителни измервания по чл. 33, ал. 2 , се записват в протокол за резултатите, изготвен по образец съгласно приложение № 2.

(2) При собствени периодични измервания със средства за измерване, които автоматично извършват корекция по кислородно съдържание, колона 12 в протокола за резултатите по ал. 1 не се попълва.

Чл. 38. (1) Протоколите по чл. 37 се изготвят в три екземпляра (по един за собственика на обекта, РИОСВ и НЦОСУР), обозначават се с пореден номер и съдържат необходимите данни за обекта.

(2) Протоколите по ал. 1 се подписват от извършилите измерванията и/или анализа и се утвърждават от директора на РИОСВ, на чиято територия е разположен обектът.

(3) Констативните протоколи по чл. 36, ал. 1 , а така също и разпечатките от автоматичните средства за измерване се прикрепят към протоколите и се съхраняват като неделима част от тях заедно с последните от собственика или ползвателя на обекта.

Чл. 39. (1) Не по-късно от един месец след извършване на съответните собствени периодични измервания собственикът или ползвателят на обекта представя доклад за получените резултати в РИОСВ, на чиято територия е разположен последният.

(2) Докладът за резултатите от извършените измервания по ал. 1 съдържа:

1. име, адрес и собственик (ползвател) на обекта с неподвижни източници на емисии; лице за контакти - телефон, факс и др.;

2. описание на отделните неподвижни източници на емисии (подобекти), подлежащи на измервания, и разположението им в рамките на обекта;

3. информация относно планирането на измерванията (за обекти по чл. 33, ал. 2 се прилагат и копия от констативните протоколи с резултатите от предварителните серии от измервания);

4. протоколите по чл. 37 ;

5. използвани методи и средства за измерване - посочват се идентификационните номера на използваните стандартизационни документи;

6. експлоатационните и технологични условия през време на извършване на измерванията (натоварване на инсталацията и др.), необходими за оценка на резултатите от индивидуалните измервания; в случаите на прилагане на изключението по чл. 19, ал. 3 се посочват причините за това;

7. състояние и ефективност на работа на съответните пречиствателни устройства и съоръжения в случаите, когато последните са налице;

8. вид, количество и състав (характеристиките) на използваните горива, суровини и материали;

9. име и адрес на акредитираните лица или лаборатории, извършили измерванията; лице за контакти - телефон, факс и др.;

10. копие или пореден номер на атестата, издаден от БСА и удостоверяващ акредитацията на лицата и лабораториите по т. 9, за извършване на емисионен контрол;

11. дата и час на провеждане на измерванията.

(3) Директорът на РИОСВ, на чиято територия е разположен обектът, съгласувано с НЦОСУР, действайки по своя собствена инициатива или по предложение на общинските органи, може да определя допълнителни изисквания към съдържанието на докладите, извън посочените в ал. 2, които са специфични за даден обект или категория обекти.

(4) Докладът по ал. 1 се представя едновременно на хартиен и на магнитен носител.

Чл. 40. (1) Резултатите от собствените периодични измервания се приемат за достоверни след утвърждаване на докладите за резултатите по чл. 37, ал. 1 от директора на РИОСВ, на чиято територия е разположен обектът.

(2) Докладите за резултатите от измерванията се съхраняват от собственика или ползвателя на обекта в продължение на 8 години и при поискване се предоставят на компетентните органи по чл. 24, т. 1 ЗЧАВ.

Чл. 41. Въз основа на утвърдените доклади за резултатите от извършените собствени периодични измервания, при констатирано превишаване на НДЕ на вредни вещества в атмосферния въздух, на собствениците или ползвателите на обекти се налагат санкции съгласно Наредбата за реда за определяне и налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми (ДВ, бр. 15 от 1993 г.).

Глава шеста

СОБСТВЕНИ НЕПРЕКЪСНАТИ ИЗМЕРВАНИЯ

Чл. 42. (1) Собственикът или ползвателят на обект извършва собствени непрекъснати (автоматични) измервания съгласно чл. 43 и 44 , включително регистриране, обработка и съхранение на резултатите съгласно чл. 49 , в рамките на съответната календарна година.

(2) Без да се засяга действието на ал. 1, в рамките на съответните обекти, собственикът или ползвателят на последните извършва собствени непрекъснати измервания при съответните неподвижни източници на емисиите на вредни вещества, в съответствие с решенията по ОВОС и разрешителните за експлоатация по чл. 15, ал. 1 ЗЧАВ.

Чл. 43. (1) В рамките на обектите съгласно приложение № 3, при съответните неподвижни източници на емисии, на собствени непрекъснати измервания подлежат следните вредни вещества в случаите, когато масовите им потоци превишават съответните стойности:

1. серен двуокис	50 кг/ч.;
2. азотни окиси	30 кг/ч.;
3. въглероден окис	100 кг/ч.;
4. флуор и неговите газообразни съединения, определени като флуороводород	0,5 кг/ч.;
5. газообразни хлорни съединения, определени като хлороводород	3 кг/ч.;
6. Хлор	1 кг/ч.;
7. Сероводород	1 кг/ч.;
8. прах (и/или сажди)	10 кг/ч.;

(2) При непрекъснато измерване на масовата концентрация на серен двуокис масовата концентрация на серния триокис следва да бъде определена по време на калибрирането и включена в окончателните резултати.

(3) В случаите, когато резултатите от извършените измервания показват, че частта на азотния двуокис е по-малка от 10 % от общите емисии на азотни окиси, концентрацията на азотен двуокис в отпадъчните газове може да бъде определяна чрез изчисления.

Чл. 44. Нови обекти, както и обекти в експлоатация, подлежащи на разширение или преустройство, се оборудват при съответните неподвижни източници с измервателни устройства за непрекъснато определяне на концентрацията на органични вещества, определени като общи въглеводороди, в случаите, когато техните масови потоци превишават следните стойности съгласно Наредба № 2 от 1998 г. за норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчните газове) за вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници:

1. за вещества от I клас - 1 кг/ч. (приложение № 3);
2. за вещества от II и III клас - 10 кг/ч. (приложение № 3);
3. за вещества с канцерогенно въздействие - 0,1 кг/ч. (чл. 21, ал. 1, т. 1 от наредбата).

Чл. 45. (1) За вещества, които могат да се намират в различно агрегатно състояние (частици, пари и газ), масовите потоци по чл. 43, ал. 1 и чл. 44 се отнасят до общото им съдържание в изпусканите отпадъчни газове.

(2) Масовите потоци по ал. 1 се отнасят за мястото на определяне (измерване) на емисиите на съответните вредни вещества.

(3) За неподвижни източници с повече от един газоход и/или изпускащи устройства масовите потоци по ал. 1 се отнасят до общия масов поток на съответните вредни вещества (сумата от масовите потоци в отделните газоходи и/или изпускащи устройства).

(4) Към обекти, в които определени пречиствателни съоръжения, независимо от тяхната висока ефективност, се налага да бъдат спирани често, за да се гарантира необходимата степен на безопасност по време на експлоатация, или пък се налага съществено ограничаване на ефективността на последните, се прилагат масовите потоци, които се получават при работа на останалите пречиствателни съоръжения.

Чл. 46. (1) Измерванията по чл. 43, ал. 1 и чл. 44 се извършват по начин, който осигурява достоверното и представително определяне на емисиите на вредни вещества, изпускани от отделните неподвижни източници - подобекти, инсталации, съоръжения и т.н.

(2) Измерванията по ал. 1 осигуряват възможност за съпоставяне на получените резултати с други резултати от собствени или контролни измервания, отнасящи се до обекти със същата производствена дейност и със сходни режими на експлоатация и технологични.

Чл. 47. В случаите, когато е налице трайна взаимовръзка между емисиите на отделни вредни вещества, на собствени непрекъснати измервания (СНИ) подлежат единствено водещите вещества.

Чл. 48. Неподвижните източници, които подлежат на СНИ, следва да бъдат оборудвани с автоматични средства за измерване (АСИ) и непрекъснато определяне на технологичните параметри (температура, налягане, обемен дебит, съдържание на кислород и водни пари в отпадъчните газове, и др.), необходими за изпълнение на изискванията по чл. 49 за оценка и обработка на резултатите от измерванията.

Чл. 49. Автоматичните средства за измерване, използвани при извършване на СНИ, следва да осигуряват непрекъснатото определяне и последователно регистриране на емисиите на съответните вредни вещества, а така също и необходимата оценка и обработка на резултатите съгласно следните изисквания:

1. измерените стойности се използват за определяне на съответните половинчасови средни стойности за всеки последователен период от 30 минути; първичните резултати и половинчасовите средни стойности се регистрират в последователен ред;

2. последователните половинчасови средни стойности по т. 1 се разпределят в не по-малко от 20 групи според честотата на регистриране, в рамките на съответната календарна година, и според величината им;

3. резултатите от измерванията след разпределянето им по групи съгласно т. 2 се съхраняват във файлове;

4. определянето на честотите на регистриране и разпределянето по групи започва отново с началото на новата календарна година;

5. честотите (групите) по т. 4 следва да бъдат достъпни за прочит във всеки един момент и да бъдат определяни ежедневно;

6. въз основа на отделните половинчасови средни стойности по т. 1, за всяко отделно денонощие, в рамките на календарната година, се определят съответните среднодневни

стойности, отнесени към периода на работа на инсталацията (за съответното денонощие); среднодневните стойности се регистрират и съхраняват в последователен ред;

7. среднодневните стойности по т. 6 се съхраняват и във файлове, разпределени по групи според честотата на регистриране.

Чл. 50. (1) Резултатите от СНИ се представят на РИОСВ, на чиято територия е разположен обектът, под формата на годишен доклад, не по-късно от три месеца след изтичане на съответната календарна година.

(2) Собствениците или ползвателите на обекти, подлежащи на собствени непрекъснати измервания, предоставят първичните резултати и половинчасовите средни стойности съгласно чл. 49, т. 1 в РИОСВ, на чиято територия е разположен обектът, не по-късно от 5 работни дни след изтичане на съответния календарен месец.

Чл. 51. Годишните доклади по чл. 50, ал. 1 съдържат следната задължителна информация:

1. собственик (ползвател), име и адрес на обекта, подлежащ на собствен непрекъснат емисионен контрол;

2. лице за контакти - телефон, факс и др.;

3. за всеки отделен замърсител (вредно вещество) и неподвижен източник, в рамките на съответните обекти (подобекти):

а) норми за допустими емисии;

б) начало и край на контролния период;

в) производител, вид и основни технически характеристики на използваните средства за измерване (удостоверението съгласно чл. 3, ал. 2, т. 1 се прилага);

г) използвани измервателни методи и стандартизационни документи, с които те са установени;

д) дата на последната проверка на СИ;

е) дата на последното калибриране на СИ;

ж) име, адрес и лице за контакти в лабораторията/те (лицето/та), извършили проверката и калибрирането (номерата на свидетелствата съгласно чл. 3, ал. 2, т. 2 и 3 се прилагат);

з) последователни средни стойности съгласно чл. 49, т. 1 и 6 (върху хартиен или магнитен носител), включително и разпределени по групи, и честоти на регистриране, съгласно изискванията на последния;

и) продължителност и причини за регистрираните превишавания на НДЕ;

й) технологично време на действие на съоръжението (инсталацията) и пречиствателните съоръжения към него (в случаите, когато такива са инсталирани);

к) количества и характеристики за ползваните суровини, горива и параметрите на технологичните режими, имащи влияние върху вида и количеството на емисиите;

л) причини, време и продължителност на спиранията (аварийни и технически) на съоръжението или инсталацията и пречиствателните съоръжения към него (в случаите, когато такива са инсталирани).

Чл. 52. Първоначалните резултати от проведените СНИ, а така също и средните стойности по чл. 49, т. 1 и 6, се съхраняват върху хартиен или магнитен информационен носител (разпределени по групи в съответните файлове) за период 8 години.

Чл. 53. (1) Калибрирането на АСИ се извършва спрямо период на осредняване от 30 минути.

(2) В отделни случаи, например при циклично производство, производство на отделни партии и др., се допускат периоди на калибриране и периоди на осредняване по чл. 49, т.

1 , които са по-големи от 30 минути.

(3) В случаите, когато разпоредбите на ал. 1 не могат да бъдат изпълнени поради определени технологични причини, с разрешение на директора на съответната РИОСВ, на чиято територия е разположен обектът, се допуска калибриране спрямо периоди на осредняване, които са по-малки от 30 минути.

Чл. 54. При извършване СНИ съответните НДЕ на вредни вещества не са превишени в случаите, когато в рамките на разглежданата календарна година са изпълнени следните условия:

1. нито една средномесечна стойност (изчислена като средна стойност от всички стойности съгласно чл. 49, т. 6, регистрирани през съответния месец) не превишава съответната НДЕ;

2. за произволно избран период от 48 часа - 97 % от всички половинчасови средни стойности за серен двуокис и прах не превишават 110 % от НДЕ на тези замърсители;

3. за произволно избран период от 48 часа - 95 % от всички половинчасови средни стойности за азотни окиси не превишават 110 % от НДЕ;

4. нито една от осреднените стойности на измерените концентрации на останалите вредни вещества за произволно избран период от 7 дни не превишава съответните НДЕ.

Чл. 55. Към реда и начина за извършване на измервания на емисиите от вредни вещества, изпускани от инсталации за изгаряне на отпадъци, с предимство се прилагат съответните специфични разпоредби, установени съгласно чл. 15 и 23 ЗОВВООС (респективно според вида на отпадъците) със:

1. Наредба № 11 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на съоръженията и инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци (ДВ, бр. 152 от 1998 г.);

2. Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на опасни и производствени отпадъци.

Чл. 56. Въз основа на утвърдените доклади за резултатите от извършените собствени непрекъснати измервания съгласно чл. 50, ал. 1 и представените резултати от измерванията съгласно ал. 2 на същия член, при констатирано превишаване на НДЕ на вредни вещества в атмосферния въздух на собствениците или ползватели на обекти се налагат санкции съгласно Наредбата за реда за определяне и налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и чл. 54 от тази наредба.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Тази наредба се издава на основание § 5 във връзка с чл. 18, т. 1 и чл. 25, ал. 4 ЗЧАВ.

§ 2. Указания и инструкции по прилагането на наредбата дава министърът на околната среда и водите.

§ 3. Към действащи обекти в експлоатация разпоредбите на наредбата за извършване на собствени непрекъснати измервания се прилагат от 31 декември 2002 г.

§ 4. Разпоредбите на чл. 31, отнасящи се до извършването на собствени периодични измервания, се прилагат от 31 декември 2000 г.

§ 5. Към реда и начина за извършване на измервания на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от големи горивни инсталации (парогенератори) и инсталации за изгаряне на отпадъци, с предимство пред разпоредбите на тази наредба се прилагат съответните специфични разпоредби, установени на основание чл. 15 и 23 ЗОВВООС и чл. 9, ал. 1 ЗЧАВ.

ал. 3,

чл. 23, ал. 1 и чл. 36, ал. 1
(Изм. - ДВ, бр. 52 от 2000 г.)

ИАОС/РИОСВ/ЛАБОРАТОРИЯ

Обект:

Град:

Подобект:

Адрес:

Град:

Телефон:

Адрес:

Телефон:

БУЛСТАТ:

КОНСТАТИВЕН ПРОТОКОЛ №

за извършени контролни/собствени измервания на вредни вещества,

изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници:

.....

(описание на неподвижния източник)

Номинална мощност (капацитет):

(посочва се измервателната единица)

Измерванията са предварителни: да/не

А. Данни за инсталацията по време на измерването:

1. Натоварване (капацитет):

(посочва се измервателната единица)

2. Вид гориво:

Б. Измервани параметри, необходими за определяне на емисиите:

Измерени параметри	Газоход			Газоход		
	изм. 1	изм. 2	изм. 3	изм. 1	изм. 2	изм. 3
1. Температура на газовете в газохода (°C)						
2. Влага (об. %)						
3. Налягане или вакуум в газохода (mmHg)						
4. Геометрични размери на газохода (mm)						
5. Средна скорост на газа (m/s)						
6. Разреждане в пробовземната апаратура (mmHg)						
7. Температура в пробовземната апаратура (°C)						
8. Диаметър на дюзата (mm)						

9. Кислородно съдържание (об. %) - не се попълва при определяне на прахови емисии						
10. Реален обем газ, преминал през пробовземната апаратура (m ³) - отчетен по газовия часовник						
11. Продължителност на измерването/пробовземането (в минути)						

При по-голям брой газоходи или измервания се допълва съответният брой колони или се попълва отделен протокол.
В. Методи за пробовземане (за отделните вредни вещества) - попълва се само при измервания чрез пробовземане и последващ лабораторен анализ:
.....
Г. Измерени концентрации (в mg/m ³ или mg/Nm ³ - излишното се зачертава) - попълва се само при измервания с автоматични средства за измерване:

Измерени параметри	Газоход	Газоход	Метод
на	изм. 1	изм. 2	изм. 3
измерването	изм. 1	изм. 2	изм. 3
1 2 3 4 5 6 7 8			
1. Серен двуокис			
2. Азотни окиси			
3. Въглероден окис			
4. Общи въглеводороди			
5. Други			

В колони от 2 до 7 се попълват осреднените за период до 30-минутни индивидуални измерени стойности за емисиите на съответните вредни вещества.
Д. Предписания във връзка с извършване на контролни измервания:

.....
.....
.....

Настоящият протокол се състави в два еднообразни екземпляра.
Извършили измерванията или пробовземанията:

1.
2.
3.

(име, фамилия, длъжност, подпис)

Присъствали представители на обекта:

1.
2.
3.

(име, фамилия, длъжност, подпис)

Свидетели:

1.
2.
3.

(име, презиме, фамилия, адрес, подпис)

Дата:

Приложение № 2 към чл. 25, ал. 1

и чл. 25, ал. 1 и

чл. 37, ал. 1

(Изм. - ДВ, бр. 52 от 2000 г.)

Министерство на околната среда и водите

Обект:

ИАОС/РИОСВ/ЛАБОРАТОРИЯ

Подобект:

Град:

Град:

Адрес:

Адрес:

Телефон:

Телефон:

БУЛСТАТ:

ПРОТОКОЛ № ...

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	

Забележка. Колона 12 не се попълва в случаите, когато измерванията се извършват със средства за измерване, които извършват автоматична корекция по съдържание на кислород.

Констативен протокол № ... е неразделна част от Протокол № ...

Заклучение

Извършили измерването/пробовземането:

Извършили анализа:

1.

1.

2.

2.

(име, фамилия, длъжност, подпис)

(име, фамилия, длъжност, подпис)

Дата:

Ръководител акредитирана лаборатория

Директор на РИОСВ:

(име, фамилия, подпис)

Забележка. Колона 12 не се попълва в случаите, когато измерванията се извършват със средства за измерване, които извършват автоматична корекция по съдържание на кислород.

Констативен протокол № е неразделна част от Протокол №

Заклучение

.....

Извършили измерването/пробовземането: Извършили анализа:

1.....1.....

2.....2.....

3.....3.....

(име, фамилия, длъжност, подпис) (име, фамилия, длъжност, подпис)

Дата:

Ръководител акредитирана лаборатория

Директор на РИОСВ:

(име, фамилия, подпис)

Приложение № 3 към чл. 43, ал. 1 чл. 43, ал.

1

(Изм. - ДВ, бр. 93 от 2003 г.)

Обекти с неподвижни източници на емисии, които подлежат на собствени непрекъснати измервания

1. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2003 г.) Горивни инсталации (парогенератори) с топлинна мощност ≥ 100 MW или група горивни инсталации в общ комин със сумарна топлинна мощност ≥ 100 MW . th

2. Нефтепреработващи и нефтохимически инсталации, включително инсталации за органичен синтез и производство на полимери.

3. Металургични предприятия за производство на стомана и чугун с капацитет $\geq 100\ 000$ т/г.

4. Предприятия за леене на стомана и чугун с капацитет $\geq 2,5$ т/ч.

5. Металургични предприятия за производство на цветни метали с капацитет ≥ 20 т/24 ч. и олово ≥ 4 т/24 ч.

6. Инсталации за производство на цимент с капацитет ≥ 50 т/24 ч.

7. Инсталации за производство на сярна киселина и производство на серни продукти с използване на Клаус процес.

8. Инсталации за производство на азотна киселина.

9. Предприятия за производство на целулоза и хартия с капацитет $\geq 100\ 000$ т/г.

10. Предприятия за боядисване на автомобили с капацитет $\geq 50\ 000$ МПС/г.

11. Инсталации за производство на стъкло с използване на олово с капацитет ≥ 20 т/24 ч.

12. Инсталации за производство на торове.